

จริยธรรม นำปัญญา

การรักษาโรคเบื้องต้น

การรักษาโรคเบื้องต้น / วัลภา สุนทรณ์
WV100 n499 2562 q.1

Barcode *10049685*

ห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์

สาขาวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล นครราชสีมา

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 แนวคิดและบทบาทหน้าที่พยาบาลในการรักษาโรคเบื้องต้น	วัลภา สุนทรนัญญ์ 1
ความหมาย	2
วัตถุประสงค์ของการรักษาโรคเบื้องต้น	2
บทบาทและขอบเขตฯ ตามระเบียบกระทรวงฯ พ.ศ. 2539	2
ขอบเขตตามข้อกำหนดสภาการพยาบาล พ.ศ. 2554	4
คำถามท้ายบท	7
บทที่ 2 การจำแนกผู้ป่วย และการส่งต่อ	อรพรรณ อุดมพร 9
กลุ่มอาการฉุกเฉินที่ต้องช่วยเหลือเบื้องต้นและส่งต่อทันที (39 กลุ่มอาการ)	9
กลุ่มอาการที่ต้องวินิจฉัยเพิ่มเติม (28 กลุ่มอาการ)	12
กลุ่มอาการที่ต้องวินิจฉัยแยกโรค และให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้น (8 กลุ่มอาการ)	13
ระบบการส่งต่อเพื่อการรักษา (Referral system)	15
ความสำคัญของการรับ การส่งต่อ	15
กระบวนการการรับ-ส่งต่อผู้ป่วย	15
ขั้นตอนของการส่งต่อ	17
เครือข่ายและระบบการส่งต่อผู้ป่วยตามระดับการให้บริการสาธารณสุขของประเทศ	17
เครือข่ายการส่งต่อระดับตำบลโดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.)	17
เครือข่ายระดับโรงพยาบาลชุมชน	18
เครือข่ายระดับโรงพยาบาลทั่วไป/โรงพยาบาลศูนย์	18
มาตรฐานการส่งต่อผู้ป่วย	19
แบบฟอร์มสำหรับแจ้งผลการตรวจ การรักษาหรือส่งผู้ป่วยกลับ	20
คำถามท้ายบท	23
บทที่ 3 หลักการรักษาโรคเบื้องต้น	วัลภา สุนทรนัญญ์ / เกรียงไกร ผูกจิตร 25
การซักประวัติ (History taking)	25
ข้อมูลที่ได้จากการซักประวัติที่ดี	25
ประเด็นสำคัญที่ต้องวิเคราะห์ในการซักประวัติการเจ็บป่วยปัจจุบัน	25
ตัวอย่างการซักประวัติกลุ่มอาการที่พบบ่อย	31
การตรวจร่างกาย (Physical Examination)	32
การตรวจทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory test)	39
วัตถุประสงค์	39
การตรวจทางห้องปฏิบัติการที่ต้องนำมาใช้ในการวินิจฉัยแยกโรคที่พบบ่อย	39
การแปลผลการตรวจ (Interpretation)	40
คำถามท้ายบท	44

สารบัญ (ต่อ)

	วรรณภา ปาณาราช	หน้า
บทที่ 4 การวินิจฉัยแยกโรคด้านอายุรกรรม	วรรณภา ปาณาราช	47
การวินิจฉัยแยกโรค (Differential Diagnosis)		47
แนวทางการวิเคราะห์เพื่อการวินิจฉัยแยกโรค		47
การพิสูจน์สมมติฐานและการวิเคราะห์ผล		48
การวินิจฉัยแยกโรคในกลุ่มอาการที่พบบ่อย		48
คำถามท้ายบท		57
บทที่ 5 การรักษาโรคเบื้องต้นด้านอายุรกรรม: กลุ่มอาการที่พบบ่อย	วรรณภา ปาณาราช	59
การรักษาโรคเบื้องต้น (Primary Medical Care)		59
แนวทางปฏิบัติการรักษาโรคเบื้องต้น 8 กลุ่มอาการ		60
กลุ่มอาการในระบบทางเดินหายใจ		60
กลุ่มอาการทางตา หู คอ จมูก		71
กลุ่มอาการในระบบทางเดินอาหาร		77
กลุ่มอาการทางผิวหนัง		91
กลุ่มอาการในระบบประสาท กล้ามเนื้อ กระดูก และข้อ		102
กลุ่มอาการทางโลหิตวิทยา อาการในระบบหัวใจ และหลอดเลือด		108
กลุ่มอาการในระบบสืบพันธุ์ และระบบทางเดินปัสสาวะ		112
กลุ่มอาการอื่นๆ		122
บทที่ 6 การใช้ยาอย่างสมเหตุสมผลในการรักษาโรคเบื้องต้น	วรรณภา ปาณาราช	127
หลักการใช้ยาในการรักษาโรคเบื้องต้น		127
ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของยา		128
ยาที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายระเบียบกระทรวงสาธารณสุข		132
กลุ่มยาที่ใช้บ่อยในการรักษาโรคเบื้องต้น		134
บทที่ 7 การบันทึกรายงานการรักษาโรคเบื้องต้น	วรรณภา ปาณาราช	149
(Recording in Primary Medical Care)		
การบันทึกรายงานในหน่วยตรวจโรคคนไข้นอก (Recording in OPD Card)		149
การเขียนบันทึกในการสั่งยา		149
การบันทึกรายงานผู้ป่วยแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem Oriented Medical Record: POMR)		151
Data base (ข้อมูล)		151
การบันทึกข้อมูลที่ได้จากการถามประวัติ (Subjective data)		151
การบันทึกข้อมูลที่ได้จากการตรวจร่างกาย การตรวจทางห้องปฏิบัติการ และการตรวจพิเศษอื่นๆ (Objective data)		152

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 7 (ต่อ)	
Problem List (รายการปัญหา)	152
Active Problem	152
Inactive Problem	152
Initial Plan (การวางแผนขั้นต้น)	152
Subjective Data (S)	152
Objective Data (O)	152
Assessment (A)	152
Plan (P)	154
การบันทึกรายงานกรณีผู้ป่วยอุบัติเหตุ	155
คำถามท้ายบท	157
บทที่ 8 การรักษาโรคเบื้องต้นด้านศัลยกรรม	เกรียงไกร ผูกจิตร 161
(Surgical Treatment in Primary Medical Care)	
การผ่าตัด	161
การชะล้างบาดแผล การเย็บแผลที่ไม่สาหัส การตกแต่งบาดแผล	162
วิธีการฉีดยาเฉพาะที่	166
การตัดไหม	168
การผ่าตัดสิ่งแปลกปลอมจากอวัยวะที่ไม่เป็นอันตรายออก	170
ผู้ป่วยกลุ่มอาการปวดท้อง (Abdominal pain)	171
คำถามท้ายบท	174
บทที่ 9 การรักษาโรคเบื้องต้นผู้ป่วยปัจจุบันพยาบาลและภาวะฉุกเฉิน	เกรียงไกร ผูกจิตร 177
(Emergency Care in Primary Medical Care)	
ภาวะหัวใจหยุดเต้นและระบบไหลเวียนโลหิตไม่ทำงาน	177
อาการหมดสติ (Unconsciousness)	179
ผู้ที่มีอาการแพ้ชนิดรุนแรง (Anaphylaxis)	180
ภาวะช็อก (Shock)	181
ชัก (Seizure)	182
ผู้ป่วยจมน้ำ (Drowning และ Near Drowning)	183
ผู้ป่วยที่ถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก การบาดเจ็บจากกระแสไฟฟ้า	184
ผู้ที่มีสิ่งแปลกปลอมเข้าตา หู คอ จมูกและกระเพาะอาหาร	187
ซิปติดหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศชาย (Zipper injury)	190

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 9 (ต่อ)	หน้า
ผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บ (Trauma injury)	190
การบาดเจ็บทางช่องท้อง (Abdominal injury)	190
การบาดเจ็บของระบบทางเดินปัสสาวะ (Urologic injury)	191
การบาดเจ็บทางระบบประสาท (Neurologic injury)	191
การบาดเจ็บทางช่องอก (Thoracic injury/Trauma)	193
การรักษาเบื้องต้นแก่ผู้ได้รับสารพิษ (Toxic substance)	194
สัตว์ หรือแมลงกัด หรือต่อย	197
เม่นทะเลดำ (Sea urchins)	204
การได้รับพิษจากแมงกะพรุน (Jellyfish dermatitis)	204
งูกัด (Snake bite)	205
อาการคลุ้มคลั่ง อาละวาด (Violence)	207
คำถามท้ายบท	208
ดัชนี (INDEX)	211
ภาคผนวก ก เฉลยคำถามท้ายบท	223
ภาคผนวก ข ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2539	231
ภาคผนวก ค ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการประกอบวิชาชีพพยาบาลตามข้อกำหนด ในการรักษาโรคเบื้องต้นและการให้ภูมิคุ้มกันโรค พ.ศ. 2545	241